

Milan Balabán, religionista ETF UK

POSUDEK na disertační práci:

**Matěj Hájek: Pojetí imaginace u Owena Barfielda
v rozhovoru se C. S. Lewisem**

Doktorandova práce, opatřená všemi náležitostmi, čítá 234 stran. Soupis literatury (214 – 234 str.) závažně i závazně dokumentuje a svým způsobem ilustruje závažnost (nejen vážnost) Hájkovy práce. Možnou vadou na kráse celé velmi početné disertace je poměr mezi vlastním textem a poznámkami pod čárou, jimiž by se mělo více šetřit (viz horibilní úpravu strany 27). Poznámky by (snad) neměly zabírat tolik místa. Je otázka, zda tak velké kvantum poznámek dodává práci ráz (povahu) vědeckosti.

Začněme Soupisem. Jeho rozsáhlost je imponující - Prameny, podprameny, souprameny atd. - dělí Hájek na primární (sem řadí autor především Barfieldem dokonalý výčet, sekundární (zde svítí Pavel Hošek, patrně Hájkův magnus parens, skutečný znalec díla Lewisova) a prameny elektronické a multimediální, následují prameny ostatní, kde slavně figurují teologické a filosofické zjevy jako Buber, Bonhoeffer, Tillich, a také útlejší fenomény jako Štampach a Vojtíšek. Je patrné, že Hájkova kategorizace je spíše konvenční než autentická. Není vyloučeno, že teprve vykladač „primární“ postavy souzní myšlenkově natolik s autorem, že jeho interpretace teprve dohlédne a domyslí svou postavu natolik, že je nožné chápat samotného genia, jakým byl Lewis. To podnikl docent Pavel Hošek pro český (ale i středoevropský) svět. Měl by patřit do primárních pramenů. To však konvence (nějaká dohodnutá pravidla) Hájkovi nedovoluje. Hájkova práce spadá spíše do oblasti **systematické** teologie. Religionistická literatura je uváděna

v okruhu Ostatní. Systematika (možná) trochu válcuje religionostiku.

První část pojednává o Lewisovi a druhá o Barfieldovi. Hájkův zájem se vine k Barfieldovi, chce mu však rozumět v jeho rozhovoru s Lewisem. Tato metodická tendence je hodna ocenění, ne-li obdivu. Hájek se ptá, do jaké míry obстоjí názor o napětí mezi „intencí a imaginací“ a jaký má defakto cíl. Má celkem jasnozřivé poznámky o „dialektice touhy“ a zkoumá celou řadu jiných otázek (například pojem a hermeneutiku krásy a oddělení kopie od originálu). Ne - jasné je i pojetí idolatrie antického člověka a romantické idolatrie. A ovšem otázka mýtů. Atd. atd. Je otázkou, zda si Hájek dostatečně prostudoval studii Hoškova. Také to, že se Hájek někde dovolává antických pramenů, ale Bible jako by k jeho tématu nepatřila, Dost podivné. Oddíl o O.Barfieldovi je religionisticky výživnější. A mé srdce plesá, když nahlíží ta krásně estetická plesa jazyka, metafor a významů zaplevelených pojmů, jež se k tomuto noeticko-hermeneutickému fenoménu vztahují. Zvláště poznámky o materiálním a nemateriálním významu slov. Dost překvapivé je uvažování o možnosti, že nejen Lewis, ale i Tolkien jsou Barfieldovi žáci. Kdoví? Pojednání o evoluci trochu trpí tím, že pojem evoluce má pořád nádech jakéhosi biologismu. Ale velmi důsažné jsou (hypotetické) úvahy o subjektivním vědomí jako „reprezentaci“, „figuraci“ a „myšlení“. Sem proplul dokonce i Steiner. Nejen pro novozákonní vědu je kapitola o Kristovské události jako zlomovém bodu kosmického vývoje. (A opět slovo „vývoj“ je trochu matoucí.) Strízlivé je Hájkovo usouzení, že Lewis a Barfield jsou uchopitelní jako vzájemné protipóly nebo jako polarita protikladů.

CELKOVÉ HODNOCEMÍ

Magister theologie Matěj Hájek předložil pilnou, svědomitou a potřebnou doktorskou práci. Ukázal, jak použít promyšlenou logistiku na zpracování a demonstraci nelehkého tématu, aby byl logos projednávané záležitosti pochroumán jen minimálně. Do českého povědomí uvedl působivým způsobem postavu Owena Barfielda i C. S. Lewise. Prokázal, že bez vzájemného dialogu by byli oba myslitelé osamělými běžci.

Hájkovo dílko zasluhuje vysoké ocenění.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M. Hájek', written in a cursive style.